

สำเนา
พระราโชวาท

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพุธที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๖

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประพระหน่อม ให้ข้าพเจ้ามา
ปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕. ขอแสดงความยินดีชื่นชมต่อบันทึกผู้สำเร็จการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่มีมหาวิทยาลัยยกย่องให้ปริญญาภิเศกติมศักดิ์. ทั้งขอขอบใจมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก ที่มอบปริญญา
วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาไทยบำบัด แก่ข้าพเจ้า.

คำว่า อิสรภาพความคิด ต้องมีอิสรภาพความคิด เป็นที่นิยมใช้กันหลายวงการ
จนเข้าใจกันไปว่า ไม่ต้องฟังความคิดผู้อื่น ถือความคิดของตนเป็นใหญ่. จริงอยู่ คำว่า อิสรภาพ
แปลว่า เป็นใหญ่ เป็นไห้แก่ตัว ไม่ขึ้นแก่ใคร ๆ แต่ความเป็นใหญ่ทางความคิด ไม่สามารถ
เกิดขึ้นโดย ๆ ได้. ความคิดอ่านต้องมีพื้นฐานของความรู้ความคิดรอบด้าน. จะเป็นใหญ่
ทางความคิดได้ ต้องอาศัยการสะสมความรู้ กลั่นกรองไตร่ตรองให้ถูกต้องแจ่มชัด จึงจะสามารถ
เป็นใหญ่ทางความคิดนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมได้. เช่นนี้จึงนับว่าเป็นใหญ่
เหนือความคิด บังคับบัญชาความคิดได้. การดื้อดึงถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ที่ไม่มีรากฐาน
ไม่ฟังความคิดผู้อื่น ไม่หาความรู้เพื่อตรวจสอบว่าคิดถูกต้องสมควรเป็นประโยชน์หรือไม่ เรียกได้ว่า
เป็นทางของความคิด ถูกความคิดอันไม่ได้ไตร่ตรองให้ถูกต้องครอบงำ. เมื่อนำไปใช้จึงเกิด
ความเสียหายเดือดร้อน อาจจะรุนแรงถึงเป็นภัยม่าฟันกัน.

บันทึกทั้งหลายเป็นผู้เล่าเรียนมาก จึงเป็นความหวังของบ้านเมืองว่า จะได้รักษา
ใช้ความคิด รักษาไตร่ตรอง ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รักษาเสาะแสวงหาความรู้มาพิจารณา
ให้ทราบตระหนักว่า ความคิดอ่านของตนถูกต้อง เป็นประโยชน์รอบด้าน เป็นคุณต่อบ้านเมือง.

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออำนวยพระให้บันทึกทั้งหลาย
เป็นผู้มีอิสรภาพความคิดอย่างถูกต้อง สามารถทำคุณประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติ เชิดชู
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้เป็นสถาบันที่ทรงคุณค่าสืบไป และขอให้ท่านทั้งหลายผู้มีประชุมกัน
ณ ที่นี่ ৎประสนสุขสวัสดิ์จงทั่วโลก.

